

ANTI-PESTPROTOCOL OBS Het Volle Leven

Voor u ligt het pestprotocol van OBS Het Volle Leven. In dit protocol staat beschreven welke preventieve aanpak t.a.v. pestgedrag wordt gehanteerd. Daarnaast staat er in dit protocol ook beschreven hoe pestgedrag wordt gesignaleerd en hoe er wordt gehandeld bij pestgedrag. Dit protocol geeft leerlingen, leerkrachten en ouders een houvast hoe er gehandeld wordt bij pestgedrag.

Als school vinden wij het heel belangrijk dat OBS Het Volle Leven een plek is waar de leerlingen zich veilig kunnen ontwikkelen. Pestgedrag wordt op onze school serieus genomen en direct aangepakt. Jaarlijks nemen wij de sociaal-emotionele vragenlijst van SCOL af, waarbij de veiligheidsbeleving van de leerlingen in kaart wordt gebracht. In de onderbouw maken we gebruik van het observatie en registratieinstrument KIJKI, waarmee de sociaal emotionele ontwikkeling van de kleuters wordt gevolgd. Deze resultaten worden geanalyseerd op school-, groeps- en leerlingniveau. Daarnaast werken wij schoolbreed met de methode 'De Vreedzame School', waarbij de lessen als een rode draad door de groepen 1 t/8 lopen.

1. Definiëring van pestgedrag

Er is een verschil tussen plagen en pesten. Er wordt gesproken van plagen wanneer de leerlingen min of meer aan elkaar gewaagd zijn. Het gaat hier meer om spel dat door de ander(en) niet als dreigend of vervelend ervaren wordt. Daarnaast vindt plagen niet systematisch plaats en zijn er geen nadelige gevolgen voor de ander(en). Het plagen wordt door alle betrokken partijen als grappig ervaren.

Als school betekent dit niet dat wij het plagen niet in de gaten houden. Als dezelfde partij lang of veel geplaagd wordt, dan kan het zijn dat deze partij het niet meer als leuk ervaart. Op dat moment is het plagen overgegaan in pesten.

Op OBS Het Volle Leven is de regel dat de ontvanger bepaalt of het vertoonde gedrag gewenst is of juist niet meer. Wat voor de ene leerling een grap of (herhalend) geintje kan zijn, kan door de ander als onprettig ervaren worden.

Er worden verschillende vormen van pestgedrag onderscheiden:

- **Fysiek:** schoppen, slaan, krabben, aan haren en/of kleding trekken,
- **Verbaal:** vernederen, schelden, dreigen, met bijnamen aanspreken, belachelijk maken
- **Digitaal:** ongewenste digitale berichten sturen, via chatprogramma's opmerkingen verspreiden (zie bijlage 1)
- **Buitensluiten:** negeren, buitensluiten bij feestjes en groepsopdrachten
- **(Seksuele) intimidatie:** opsluiten, opjagen en achterna lopen, klem zetten

- **Stelen en/of vernielen:** afpakken van (school)spullen, kleding, opzettelijk spellen beschadigen

2. Preventieve aanpak

Het hanteren van een preventieve aanpak tegen pesten vinden wij erg belangrijk. Op onze school maken wij gebruik van de sociaal-emotionele methode 'De Vreedzame School'. De lessen van De Vreedzame School worden gegeven in de groepen 1 t/m 8. De Vreedzame School hanteert drie basisregels, die bij de leerlingen en leerkrachten bekend zijn. Deze regels worden zowel in de klassen als in de school zichtbaar gemaakt. De regels zijn:

1. Wij houden rekening met elkaar.
2. Wij lossen conflicten samen op.
3. Wij zijn zuinig op onze spellen.

Deze regels komen voort uit de pedagogische doelstellingen van de school. Met het programma van De Vreedzame School streven wij ernaar dat onze leerlingen:

- op een democratische manier gezamenlijk besluiten kunnen nemen;
- conflicten constructief kunnen oplossen;
- zich zorgzaam en verantwoordelijk opstellen ten aanzien van de gemeenschap;
- openstaan voor verschillen tussen mensen.

In de methode zijn er een aantal elementen, die een sterk fundament vormen tegen pestgedrag. Onderstaand staat beschreven hoe wij op school vorm geven aan deze elementen, zowel binnen als buiten de groep.

- ***Uitdragen van positieve sociale en morele norm***
Omdat gedrag voor een groot deel wordt bepaald door de sociale norm in de omgeving, willen wij dit bij de leerlingen stimuleren door een positieve sociale en morele norm uit te dragen. Dit uit zich o.a. in het leerlingen 's ochtends te begroeten, (positieve) verwachtingen uit te spreken, het geven van complimenten en belangstelling te tonen. Daarnaast is De Vreedzame School ook zichtbaar binnen de school.
- ***De klas en school: een gemeenschap***
Wij vinden het belangrijk dat de leerlingen het gevoel hebben dat zij erbij horen en dat hun aanwezigheid 'het verschil' maakt in de groep. Wij willen hen dit gevoel geven door gebruik te maken van coöperatieve werkvormen, de leerlingen mee te laten beslissen over de omgangsafspraken en taken of presentaties te verzorgen voor andere groepen.
- ***Investeren in de band met leerlingen***
Een van de belangrijkste voorwaarden van het gevoel van veiligheid, is het hebben van een goede relatie met de leerkracht. Daarom hechten wij er veel waarde aan dat de leerkrachten investeren in het leren kennen van hun

leerlingen. Wij streven ernaar dat elke leerling het gevoel heeft dat hij wordt gezien en gehoord; dat de leerling het gevoel heeft dat hij er toe doet en dat de leerkracht het prettig vindt dat hij er weer is.

- ***Leerlingen worden medeverantwoordelijk***

Als er in de klas het gevoel heerst dat het een gemeenschap is ('wij doen het met elkaar'), voelen de leerlingen zich medeverantwoordelijk voor wat er gebeurt in de klas. Leerlingen krijgen niet zozeer stem om op te komen voor enkel hun eigen belang, maar voor het algemene belang van de groep.

Op OBS Het Volle Leven werken we met leerlingmediatoren. Deze leerlingen worden opgeleid om conflicten tussen medeleerlingen stapsgewijs en op een positieve wijze op te lossen. Daarnaast is er ook een leerlingenraad en zijn er groepsvergaderingen, waar de leerlingen gevraagd wordt om mee te denken over allerlei zaken op school (bijvoorbeeld de inrichting van het schoolplein, de invulling van lessen).

Ten slotte vinden wij het belangrijk dat onze leerlingen leren om zorg te dragen voor hun omgeving (de schooltuin en de dieren in de dierenweide) en hen te betrekken bij het schoon houden van de omgeving.

- ***Opstekers***

In een sociaal positief klimaat, is er onderling respect voor elkaar en voelt elke leerling zich veilig in de groep. Een middel om een sociaal positief klimaat te creëren, is het geven van 'opstekers' (complimenten). Leerlingen leren zo hun waardering naar elkaar uit te spreken, waardoor er steeds een positievere sfeer in de groep ontstaat. Hiermee wordt een cultuur gecreëerd waar het normaal is om te benoemen wat er goed gaat.

Op onze school spreken wij onze positieve verwachtingen uit naar de leerlingen (bijvoorbeeld 'op de gang werken wij rustig' i.p.v. 'niet hard praten').

- ***School-, groeps- en omgangsregels***

Zoals eerder beschreven, zijn er een drietal **schoolregels** opgesteld vanuit De Vreedzame School. Tijdens een van de eerste lessen, wordt met de leerlingen besproken welk gedrag er hoort bij deze regels. Dit wordt ook in de groep en in de school zichtbaar gemaakt op posters: 'Zo doen we het hier op school!'. De regels zijn ook terug te vinden in de schoolgids en op de schoolwebsite.

Deze schoolregels zijn een 'kapstok' voor de **groepsregels**, die de leerkracht in samenspraak met de leerlingen opstelt. Hierbij wordt de link gelegd met de schoolregels, zodat de leerlingen begrijpen dat hun groepsregels voortkomen uit het algemene belang van de school. De **omgangsregels** komen voort uit de groepsregels: hoe willen wij met elkaar omgaan in onze klas? Deze worden ook zichtbaar gemaakt in de groep met een poster: 'Zo willen wij het in onze groep!'.

- ***Het aanleren en handhaven van de omgangsregels***

Met enkel het opstellen van omgangsregels, zijn we er nog niet. Het is belangrijk dat de omgangsregels aangeleerd en gehandhaafd worden. De leerkracht heeft hier een belangrijke rol bij. Zo laat de leerkracht het goede voorbeeld zien, maar herinnert de leerling(en) er ook aan wat de regels in de groep zijn én wat het belang is van deze regels.

Op het moment dat de leerlingen zich niet aan een regel houden (ondanks de uitgesproken positieve verwachtingen), zal de leerkracht in gesprek gaan met de desbetreffende leerling(en). Hierbij wordt rekening gehouden met de **relatie** (individueel aanspreken, het gaat om het gedrag en niet om de leerling), **autonomie** (leerling wordt mede-eigenaar van het probleem, samen wordt er gezocht naar een oplossing) en **competentie** (uitspreken van positieve verwachting dat de leerling zelf met een oplossing komt en deze ook uitvoert).

Daarnaast nemen wij 2 keer per jaar in de groepen 3 t/m 8 de vragenlijst van SCOL (**S**ociale **C**ompetentie **O**bservatie**L**ijst) af. Dit is het leerlingvolgsysteem om de sociale competentie, het welbevinden en de sociale veiligheid in kaart te brengen. Vanaf groep 3 vullen de leerkrachten deze vragenlijst in, vanaf groep 6 vullen de leerlingen de vragenlijst ook zelf in. Deze resultaten worden zowel op school-, groeps en leerlingniveau geanalyseerd.

In de groepen 1/2 wordt gebruik gemaakt van de sociaal-emotionele vragenlijst van KIJK!

Ten slotte hebben wij op school twee anti-pest coördinatoren: Marianne van der Horst en Yvonne Toonstra. Zij zijn voor leerlingen, leerkrachten en ouders het aanspreekpunt bij pestgedrag.

3. Stappenplan bij conflicten en pestgedrag

Bij conflicten en pestgedrag hanteren wij als school een stappenplan. Dit geeft alle betrokken partijen handvatten over hoe er gehandeld dient te worden bij een conflict en/of pestgedrag.

3.1 Stappenplan bij conflicten

Bij conflicten en/of pestgedrag maken wij gebruik van een stappenplan vanuit De Vreedzame School. Iedere leerkracht, medewerker en leerling leert conflicten volgens dit stappenplan op te lossen.

PRAAT HET UIT

1. STOP!
Afkoelen.

2. Zet je gele pet op.
Zeg wat jij wil.
Luister naar wat
de ander wil.

3. Probeer een win-win
oplossing te vinden.

4. Geef elkaar een hand
en voer de oplossing uit.

De Vreedzame School

Stap 2. - Hulp vragen

Op het moment dat een leerling meerdere malen heeft geprobeerd het zelf op te lossen en ook duidelijk heeft aangegeven dat hij wil dat het gedrag stopt, mag de leerling om hulp vragen. Op dit moment vraagt de leerling de leerkracht of mediator om hulp. Voor ouders is de leerkracht het eerste aanspreekpunt.

3.2 Stappenplan bij pesten

Stap 1. In gesprek met beide partijen

De leerkracht brengt de beide partijen bij elkaar, om in gesprek te gaan over het pestgedrag. Het doel van dit gesprek is om het pestgedrag te verhelderen. Het kan namelijk zo zijn dat de pester zich niet bewust is van zijn pestgedrag en welke gevolgen dit heeft voor de gepeste leerling. Ook worden er afspraken gemaakt om herhaling te voorkomen.

Stap 2. De oplossingsgerichte pestaanpak

In de sociale veiligheidsmap van De Vreedzame School staat de oplossingsgerichte pestaanpak beschreven. Uitgangspunt van deze aanpak is het vormen van een steungroep om de gepeste leerling die bestaat uit 1 of 2 pesters en leerlingen waarbij het slachtoffer zich veilig en prettig voelt. Deze steungroep wordt gevraagd met een plan te komen om het slachtoffer te beschermen en te begeleiden zodat hij/zij zich weer prettig gaat voelen op school. Door de pester medeverantwoordelijk te maken voor deze belangrijke taak, stopt het pesten in de meeste gevallen direct. Deze aanpak wordt begeleid door de leerkracht of de anti-pestcoördinator.

Stap 3. Confronteren van de pester

Wanneer het pesten zich blijft voordoen, heeft de leerkracht een gesprek met de desbetreffende leerling(en) en de ouders. Hierin wordt aangegeven dat pesten onacceptabel gedrag is wat direct moet stoppen. Afhankelijk van de ernst van de situatie, wordt de directie in deze fase ook ingelicht. Er worden afspraken gemaakt met de ouders over eventuele hulpverlening voor de pester en ook de consequenties bij het aanhouden van het pesten. Zie bijlage 2 voor een leidraad voor het gesprek met de gepeste leerling en pester.

Stap 4. Consequenties

Indien het stappenplan is gevolgd en het ongewenste gedrag zich blijft voordoen, zullen er consequenties zijn. De pester en ouders zijn in een eerder gesprek op de hoogte gebracht over wat de consequenties zullen zijn bij het herhalen van het ongewenste gedrag. Vanaf dit moment zal het protocol 'Grensoverschrijdend gedrag' (bijlage 3) gelden.

Bij de time-out moet de leerling een schriftelijke opdracht schrijven over de ernst van het pesten en zijn/haar rol in dit probleem. Aansluitend vindt een gesprek met de leerkracht (en eventueel directie) plaats, waarin er afspraken worden gemaakt over gedragsverandering.

4. Contactpersonen op school

Op OBS Het Volle Leven zijn er meerdere contactpersonen waar u terecht kunt met vragen en/of opmerkingen over pestgedrag. Wanneer u een vermoeden heeft van pestgedrag, is de leerkracht altijd het eerste aanspreekpunt. Mocht u er samen met de leerkracht niet uitkomen, dan kunt u de volgende personen benaderen:

Marianne van der Horst	Intern begeleider – onderbouw / anti-pestcoördinator
Yvonne Toonstra	Intern begeleider – bovenbouw / anti-pestcoördinator
Kristie Overeem	Gedragscoördinator / coördinator De Vreedzame School
Rubi Hendriks	Interim directeur
Marijke Hubers	Adjunct directeur
Kevin in 't Veld	Adjunct directeur a.i.

5. Handige websites

Over 'De Vreedzame School' (SOVA methode groepen 1 t/m 8)	https://www.devreedzame.school/
Over KIJK! (groepen 1 en 2)	https://www.nji.nl/nl/Databank/Databank-Instrumenten/Zoek-een-instrument/Kijk!
Over SCOL (groepen 3 t/m 8)	https://www.scol.nl/so/wat-is-de-scol
Anti-pestcampagne	https://www.weektegenpesten.com/
Informatie over pesten	https://www.pestweb.nl/

Bijlage 1. – Digitaal pesten

Wat is digitaal pesten?

In de maatschappij speelt ICT een steeds prominentere rol. De groei van digitale mogelijkheden neemt steeds meer toe. Voor kinderen die nu op de basisschool zitten, is deze digitalisering vanzelfsprekend. Naast de vele voordelen dat dit met zich mee brengt, komt het helaas ook voor dat er middels digitale kanalen wordt gepest. Social media en chat-apps spelen hierbij een belangrijke rol. Pesters kunnen zich bij digitaal pesten vaak anoniem voordoen. Daarnaast is digitaal pesten voor pesters vaak eenvoudiger dan 'in het echt' met iemand de confrontatie aangaan. Dit zorgt er voor dat digitaal pesten vaak nog heftiger wordt ervaren dan andere vormen van pesten.

Voorbeelden van digitaal pesten:

- Misbruik van privégegevens (zoals het stelen van wachtwoorden of het aanmaken van nep-accounts)
- Uitsluiting in whatsapp-groepen
- Het verspreiden van beeldmateriaal (zoals intieme foto's of filmpjes van mishandeling)
- Dreigtweets en haatposts

Wat kun je doen om digitaal pesten zoveel mogelijk te voorkomen?

- Zorg er als ouder ook voor dat er zicht wordt gehouden op hetgeen wat het kind op zijn/haar telefoon doet.
- Praat met kinderen over wat zij doen op internet en maak afspraken. Ook leerkrachten kunnen het gebruik van internet en digitale middelen bespreekbaar maken in de klas.
- Praat met kinderen over het taalgebruik via apps: Niet schelden en geen mensen kwetsen, dat zou je in het echt ook niet doen.
- Maak met kinderen bespreekbaar, dat als ze digitaal iets vervelends zien of meemaken, zij dit delen met iemand die zij vertrouwen.
- Scherm het profiel van kinderen zoveel mogelijk af; 'alleen voor vrienden' is de beste optie.
- Zorg dat uw kind kritisch bekijkt wie hij /zij digitaal als vrienden accepteert en uitnodigt.
- Zorg dat kinderen alleen neutrale foto's delen.
- Zorg dat kinderen wachtwoorden en inloggegevens altijd geheim houden: ook voor je beste vriend(inn)en.

Bijlage 2. – Leidraad voor gesprek met de gepeste leerling(en) en pester(s)

Gesprek met de gepeste leerling(en):

Het gesprek met de gepeste leerling(en) richt zich vooral op feiten. De leerkracht stelt vragen, zoals:

- Klopt het dat je wordt gepest? Zo ja, door wie? Hoe lang speelt dit al? Waar word je gepest? Hoe vaak word je gepest?
- Weten je ouders van het pestgedrag af?
- Heb je zelf geprobeerd het pesten op te lossen?
- Wat zou je willen dat er nu gebeurt? Wat is er volgens jou nodig om het probleem op te lossen?

De leerkracht bespreekt samen met de leerling(en) wat er gedaan kan worden om het probleem op te lossen. Hier wordt ook goed gelet op hoe de leerling communiceert met anderen. Speelt de non-verbale lichaamstaal hier een rol bij? Hoe maakt de leerling gevoelens kenbaar? Heeft de leerling genoeg vaardigheden om weerbaar gedrag te tonen naar de pester, zoals geleerd wordt bij 'De Vreedzame School'?

Gesprek met de pester(s):

Voordat het gesprek met de pester(s) plaatsvindt, is degene met wie het gesprek plaatsvindt inderdaad schuldig is aan pestgedrag.

Het voeren van dit gesprek heeft drie doelen:

1. De leerling(en) confronteren met zijn/haar gedrag en de gevolgen hiervan

De leerkracht confronteert de leerling(en) met het pestgedrag. Confronteren is echter anders dan kritiek leveren op de leerling. Confronteren is probleemgericht en richt zich op waar te nemen gedrag. Bij interpretaties wordt het namelijk persoonsgericht ('Je doet dit zeker omdat je graag de lolligste wil zijn!'). Wanneer dit gebeurt, wordt er gereageerd met een gevoel van frustratie en is er sprake van bekritisieren.

2. De achterliggende oorzaken boven tafel (proberen te) krijgen

In deze fase is er gericht aandacht voor de inhoud van het probleem en worden er grenzen gesteld aan het gedrag. Belangrijk is dat dit gebeurt met behoud van de relatie. Er wordt gesproken vanuit de ik-boodschap ('Ik vind het niet oké hoe jij je gedraagt en ik wil dat je daarmee stopt' i.p.v. 'Ik vind jou niet oke'). Het doel is om het gedrag van de pester(s) te stoppen en kritiek voelt als een afwijzing. Er wordt benoemd waar de situatie over gaat.

3. Verandering van de situatie en benoemen van de gevolgen wanneer het pestgedrag niet stopt

In deze fase benoemt de leerkracht nogmaals duidelijk dat het pestgedrag moet stoppen en wat de pester in zijn/haar gedrag zal veranderen om te voorkomen dat het pestgedrag zich weer herhaalt. In deze fase refereert de leerkracht aan 'De Vreedzame School' door te verwijzen naar het dragen van de gele pet ('hoe zou iemand met een gele pet dit aanpakken en oplossen?'). Leerkracht benoemt ook wat de stappen zijn die genomen zullen worden als het pestgedrag niet stopt (zie protocol Grensoverschrijdend gedrag).

Bijlage 3. – Grensoverschrijdend gedragsprotocol

PROTOCOL GRENSOVERSCHRIJDEND GEDRAG

OBS Het Volle Leven

Voor u ligt het protocol grensoverschrijdend gedrag van OBS Het Volle Leven. In dit protocol wordt omschreven wat de school verstaat onder grensoverschrijdend gedrag. Daarnaast geeft dit protocol leerkracht, leerling en ouders duidelijkheid over hoe er gehandeld wordt bij grensoverschrijdend gedrag.

1. Uitgangspunt

Op OBS Het Volle Leven vinden wij het belangrijk dat de leerlingen optimaal kunnen leren in een goed klimaat op school. Eén van de kernwaardes van de school, zoals beschreven staat in de visie, is het creëren van een positief pedagogisch klimaat, zodat leerlingen zich veilig en verbonden voelen. Wij hechten er veel waarde aan dat de kernwaardes van onze school nageleefd worden door leerlingen, leerkrachten en ouders. Het gevoel van veiligheid en de veiligheid wordt minder goed gewaarborgd, op het moment dat er (meerdere malen) sprake is van grensoverschrijdend gedrag.

2. Gewenst en ongewenst gedrag

Grensoverschrijdend gedrag zou voorkomen kunnen worden door alert en consequent te handelen op ongewenst gedrag. Wanneer een leerling de schoolregels overtreedt, is er niet direct sprake van grensoverschrijdend gedrag. Op OBS Het Volle Leven willen we een positief leef- en leerklimaat creëren, waar de verwachtingen naar de leerlingen worden uitgesproken. Hierdoor wordt de focus vooral gelegd op het gewenste gedrag.

Ondanks dat de focus wordt gelegd op gewenst gedrag, zou in een lerende omgeving ook ongewenst gedrag voor kunnen komen. Naar de leerling wordt duidelijk uitgesproken wat er verwacht wordt, maar wordt er ook een duidelijke waarschuwing gegeven voor het ongewenste gedrag. Bij ongewenst gedrag worden onderstaande stappen doorlopen.

2.1 Procedure ongewenst gedrag

Bij ongewenst gedrag worden onderstaande stappen doorlopen:

- Bij ongewenst gedrag wordt de leerling gecorrigeerd, waarbij er een waarschuwing is voor het ongewenste gedrag en het gewenste gedrag wordt benoemd;
- Op het moment dat de leerling nog steeds ongewenst gedrag laat zien, krijgt de leerling een time-out binnen de groep. Dit betekent dat de leerling op een aparte plek in het klaslokaal wordt gezet en daar het werk maakt;
- Bij aanvang van de volgende les mag de leerling weer deelnemen. Bij herhaling van het ongewenste gedrag, wordt de leerling in een andere klas onder toezicht van de desbetreffende leerkracht. Ouders worden in een persoonlijk gesprek of telefonisch op de hoogte gesteld;
- Wordt het ongewenste gedrag op de korte termijn toch weer zichtbaar in de klas, wordt de leerling met zelfstandig werk bij de directie of de intern

begeleider geplaagd. Ook worden ouders dezelfde dag nog hierover geïnformeerd;

- Wanneer het ongewenste gedrag herhaaldelijk voorkomt, wordt er in samenspraak met de intern begeleider een plan van aanpak opgesteld. Dit plan wordt vervolgens besproken met ouders en, indien leeftijd en ontwikkeling het toelaat, ook met de leerling;
- Het plan van aanpak wordt geëvalueerd. Als gevolg hiervan kan er óf een nieuw plan worden opgesteld óf het traject wordt afgesloten.

3. Definiëring van grensoverschrijdend gedrag

Grensoverschrijdend gedrag is gedrag waarbij iemand terugkerend psychisch en/of fysiek een ander lastigvalt, bedreigt of aanvalt. Hierbij worden de regels structureel overtreden. Het gevoel van veiligheid op school, de veiligheid van de leerling zelf en zijn omgeving komt hierdoor in het geding.

3.1 Kenmerken van grensoverschrijdend gedrag

Op OBS Het Volle Leven verstaan wij onder grensoverschrijdend gedrag:

- **Discriminatie:** woorden of gedrag
- **Verbale agressie:** schelden, beledigen, bedreigen, intimideren
- **Fysieke agressie:** agressie gericht op het lichaam, zoals slaan, schoppen, opzettelijk verwonden, spugen
- **Psychische agressie:** bedreigen, chanteren, achtervolgen
- **Seksuele agressie** seksistische opmerkingen, ongewenste intimiteiten
- **Vernielen:** opzettelijk de materialen van een ander kapot maken
- **Digitaal geweld:** pesten via het internet
- **Weglopen van school**

3.2 Interpretatie van grensoverschrijdend gedrag

Wanneer een leerling grensoverschrijdend gedrag laat zien, wordt er gekeken naar de interpretatie van het grensoverschrijdende gedrag. Dit betekent dat de leerling beoordeeld wordt op:

- **Corrigeerbaarheid:** kan de leerling gestopt worden?
- **Frequentie van het grensoverschrijdend gedrag:** is het incidenteel of structureel?
- **Leeftijdsadequaat handelen van de leerling¹:** in welke fase van de ontwikkeling (van het empathisch vermogen) zit de leerling?

¹ De inschatting hiervan is aan de professional, die de afweging maakt op grond van de ontwikkelingspsychologie.

4. Procedure grensoverschrijdend gedrag

Wanneer alle stappen, zoals beschreven bij hoofdstuk 2.1 'ongewenst gedrag', doorlopen zijn en dit onvoldoende effect heeft op het gedrag van de leerling, wordt er besloten (in overleg met de leerkracht en intern begeleider) over te stappen tot de deze vervolgprocedure. Ter preventie van gedragsproblematiek, zal de school passende maatregelen nemen. Zo kan het grensoverschrijdende gedrag worden begrenst en kan de veiligheid weer hersteld worden. In een gesprek met directie, de intern begeleider, leerkracht en ouders worden de zorgen over het grensoverschrijdende gedrag uitgesproken en worden de vervolgstappen besproken.

Op OBS Het Volle Leven worden er drie maatregelen gehanteerd bij herhaling van grensoverschrijdend gedrag:

- time-out
- schorsing
- verwijdering

2.1 Time-out

Time-out is een maatregel waarbij de leerling buiten de klas wordt geplaatst voor een langere tijd (minimaal één dagdeel). In overleg met de leerling wordt de duur van de time-out besproken en onder welke voorwaarden de time-out weer wordt opgeheven. Het grensoverschrijdende gedrag wordt geregistreerd in het registratieformulier. Zie bijlage 1 voor het format van het registratieformulier.

De leerling krijgt een passende (schriftelijke) opdracht, waarin de leerling de ernst en de gevolgen van zijn overtreding moet beschrijven.

Wanneer een tweede incident van gelijke orde plaatsvindt, krijgt de leerling een officiële waarschuwing van de directie die door de ouder(s) ondertekend dient te worden (zie bijlage 2).

2.2 Schorsing

Op het moment dat de leerling wederom grensoverschrijdend gedrag laat zien, is de school genoodzaakt om vervolgstappen te ondernemen. Na een officiële waarschuwing en bij een derde incident, wordt de leerling voor een bepaalde tijd extern geschorst. Een schorsing kan pas worden opgelegd na een officiële waarschuwing als gevolg van één of meerdere time-outs. De directeur gaat op dit moment over tot schorsing volgens het bestuursbeleidsstuk 'Protocol Schorsing van leerling, De Haagse Scholen'. Achtereenvolgens wordt het bestuur, de leerplichtambtenaar en de inspectie in kennis gesteld.

2.3 Verwijdering

Wanneer zich een ernstig incident meerdere malen voordoet, wordt er gesproken van structureel grensoverschrijdend gedrag. De school is genoodzaakt tot het nemen van de beslissing om de leerling van school te verwijderen. Dit is een beslissing van het bestuur, gebaseerd op het dossier van de leerling. De wettelijke regelgeving is hierbij van toepassing.

Bijlage 1: Registratieformulier grensoverschrijdend incident

Registratieformulier incident			
 Het Volle Leven openbare basisschool			
Naam		Geboortedatum	
Groep		Leerkracht	
Datum incident		Plaats	
Tijdstip		Rapporteur	
Betrokkenen			
Soort van incident			
<p>☐ verbale agressie tegen medeleerlingen/personeel</p> <p>☐ fysieke agressie tegen medeleerlingen/personeel</p> <p>☐ psychische agressie tegen medeleerlingen/personeel</p> <p>☐ seksuele intimidatie tegen medeleerlingen/personeel</p> <p>☐ vernielen van materiaal, schade toebrengen</p> <p>☐ weglopen van school</p> <p>☐ anders, namelijk</p>			
Korte omschrijving van het incident			
Toegepaste interventie			
Genomen maatregel (door wie)			
Eventuele vervolgmaatregel			
Opmerkingen			

Bijlage 2: Brief officiële waarschuwing

OBS Het Volle Leven
Rijslag 21, 2587 BB Den Haag
070-3558454

Den Haag, (datum)

Betreft: officiële waarschuwing n.a.v. tweede incident

Geachte ouder(s)/verzorger(s) van (naam),

Naar aanleiding van het incident van (datum) j.l., acht de directie van OBS Het Volle Leven zich genoodzaakt, conform de beschreven procedure in het protocol grensoverschrijdend gedrag d.d. maart 2020, een officiële waarschuwing uit te reiken aan (naam).

Bij een volgend incident gaat de school over tot een schorsing/verwijdering.

Vriendelijke groet,

(directie)

Handtekening ouders:

